

GÖTEBORGS UNIVERSITET
INSTITUTIONEN FÖR GLOBALA STUDIER

Suveränitet kontra humanitär intervention i Libyen 2011

Robin Holst

Examensarbete i Internationella relationer

Bachelor Thesis in International Relations

Göteborgs Universitet

Januari 2013

Handledare: Svante Karlsson

Abstract

For one month during the beginning of 2011, the world followed the violent events in *Libya*. During this time the *United Nations* was faced with a complex question, could they handle the ongoing violence and find a solution to the killings or would the hostile situation go on. We now know what happened, but not why. It is this question that this essay aims to answer. This essay covers the discussion of *sovereignty* on the one hand and *humanitarian intervention* on the other and *responsibility to protect* in between. This essay will examine a thesis regarding the location of the country and the connection to the way to react to the internal conflicts of other nations. The thesis is based upon the discussion concerning eastern countries and their connection to the *principle of sovereignty* and the western countries relation to *humanitarian intervention*. The aim of this article is to see whether this is correct in the chosen situation, the violence in Libya during February to March 2011. It is therefore a discussion on a theoretical level that is being tested in practice. This essay enlightens the problematic situation that occurs when one reason is being demonstrated as the one and only motive for a country to act in one way.

Keywords: *sovereignty, humanitarian intervention, responsibility to protect, United Nations, Libya*

Innehåll

Abstract	2
Förkortningar.....	4
1. Introduktion.....	5
1.1 Inledning.....	5
1.2 Syfte	6
1.3 Problemformulering	7
1.4 Disposition.....	8
2. Metod.....	10
2.1 Analysmetod.....	10
2.2 Datamaterial	11
2.3 Datainsamling.....	12
2.4 Avgränsningar	13
2.5 Tidigare forskning	14
3. Teori	16
3.1 Suveränitet.....	16
3.2 Humanitär intervention.....	17
3.3 Responsibility to protect.....	18
4. Från uppror till resolution.....	20
4.1 Protesterna inleds	20
4.2 Omvärlden reagerar	20
4.3 Förslag till aktion.....	23
4.4 Reaktion blir resolution	24
5. Aktörernas koppling till Libyen	26
5.1 FN:s säkerhetsråds permanenta medlemmar	26
5.1.1 Frankrike	26
5.1.2 Kina	27

5.1.3	Ryssland	27
5.1.4	Storbritannien	27
5.1.5	USA	28
5.2	Regionala parter	28
5.2.1	Afrikanska Unionen.....	28
5.2.2	Arabförbundet	29
6.	Systematisering	30
6.1	Offensivt.....	30
6.2	Defensivt	32
7.	Diskussion	33
7.1	Analys av empiri	33
7.2	Diskussion av hypotes	36
8.	Slutsats.....	38
9.	Framtida forskning	39
10.	Källhänvisning.....	40

Förkortningar

AF – Arabförbundet [*League of Arab Nations*]

AU – Afrikanska Unionen [*African Union*]

FN – Förenta Nationerna [*United Nations*]

NATO – Nordatlantiska Fördragsorganisationen [*North Atlantic Treaty Organization*]

UNHCR – FN:s Flyktingorgan [*United Nations High Commissioner for Refugees*]

UNSCR – Resolution från FN:s säkerhetsråd [*United Nations Security Council Resolution*]

1. Introduktion

1.1 Inledning

Vad står högst i kurs, en stats suveränitet eller rätten att intervensera vid oroliga situationer? Suveränitetsprincipen, normen att vad som händer i ett land är landets egen ensak och därmed sker ingen inblandning från andra stater, står ofta i förhållande till Humanitär Intervention, möjligheten för länder eller organisationer att på något sätt ingripa när mänskligt lidande är faktum i ett annat land. Denna diskussion har pågått länge och lär pågå ett bra tag framöver. Fram till FN:s grundande var detta en annan situation där inget reellt världsomspännande regelverk fanns, nu, mer än 60 år efter FN:s grundande har man kommit till situationer där dessa skiljelinjer ställts på sin spets, våldsamheter som Vietnamkriget 1955-1975, Kongokrisen 1960-1964, Folkmordet i Kambodja 1975-1979, Kriget i Bosnien 1992-1995, Thailands bemötande av rödskjortorna 2008-2011. Detta är exempel där det internationella samfundet har diskuterat interventioner och kommit fram till olika resultat, beroende på vart konflikten ägde rum och vilka som var inblandade. Länder i öst har en historia av starka kopplingar till suveränitet och eget ägandeskap över sitt land samtidigt som länder i väst har en koppling till inblandning i andra länders situationer och diskussioner. Detta har som tidigare nämnt skapat situationer som analyserats olika och som därmed fått olika utfall. Detta är ingalunda något som kommer upphöra utan något vi kommer se framöver. För att få ett verktyg kan överbrygga dessa har en ny praxis skapats, *Responsibility to protect*. Detta har flera infallsvinklar från både suveränitet och humanitär intervention, en blandning av de bägge begreppen för att detta verktyg skall kunna användas då en kompromiss inte kan nås.

I denna hypotestestande uppsats, som har sin bas i diskussionen mellan suveränitet kontra humanitär intervention, kommer uttalanden från de permanenta medlemmarna i FN:s säkerhetsråd samt organisationerna Arabförbundet, AF, samt Afrikanska Unionen, AU, angående konflikten i Libyen februari och mars 2011 analyseras för att besvara hypotesen.

Den 17 mars 2011 togs ett stort steg i Förenta Nationernas historia, säkerhetsrådet valde att med alla medel möjliga se till att en regims våld emot sin befolkning skulle upphöra. Detta med ett språkbruk som kopplas till *Responsibility to protect*, en praxis som framkommit i början på 2000-talet. Den arabiska våren hade spridit sig från Tunisien en ung akademiker vid namn Mohammed Bouazizi tänt eld på sig själv i protest emot sin ekonomiskt och socialt-problematiska situation (Abouzeid, 2011). Den tunisiska presidenten Ben Ali liksom den

Egyptiska dito Hosni Mubarak hade störtats av folket och när protesterna och demonstrationerna kom till Libyen sågs möjligheten att Libyens ledare Muammar Khadaffi skulle vara den tredje ledaren som skulle falla från sin position. Till skillnad från de redan nämnda revolterna som skedde fredligt utan våldsoffer tog revolutionen i Libyen en annan väg, våldets väg. Demonstranterna var beväpnade och använde våld för att visa sitt motstånd mot den sittande regimen, när de möttes av militär med skarpladdad ammunition som avlossades in i folkmassorna steg antalet dödsoffer dagligen. Detta våld eskalerade vilket ledde till att regimen hyrde in legosoldater som flögs in i Libyen samtidigt som rebellerna vann mer och mer mark. Rebellerna pressades tillbaka utav den förstärkta armén och det blev allt tydligare att regimen skulle sitta kvar. Under hela denna tid fördömde omvärlden regimen våld emot sin egen befolkning och slutligen infördes en flygförbudszon över libyskt territorium som sedan övervakades av NATO som även fullföljde resolutionen och såg till att regimen våld emot den egna befolkningen upphörde.

1.2 Syfte

Syftet med denna uppsats är att undersöka ifall ett lands geografiska placering **i förhållande till dess kultur snarare än en realpolitisk analys** ligger till grund för dess förespråkande av humanitär intervention i ett lands interna konflikt alternativt påpekande av samma lands suveränitet och därmed förespråka icke intervention. **Det vill säga att jag ämnar utreda ifall de valda länderna agerar utifrån sin kulturella historik snarare än hur de ser på den enstaka situationen.** Detta kommer ske genom en beskrivning av händelseförloppet i konflikten i Libyen från våldets upplopp i februari 2011 till resolution UNSCR 1973 införande i mars samma år. Detta skall i sin tur exemplifiera en skiljelinje mellan Humanitär Interventionspolitik kontra suveränitetsprincipen som är enligt mig finns i allmänhet runt om i världen och i synnerhet i FN:s säkerhetsråd som är baserad på landets geografiska placering. Detta sker med ett antal infallsvinklar som dels är intressant ur ett samhällsperspektiv då, enligt mig, vissa perspektiv kom fram till mer än andra vilket ledde till att en objektiv syn sänkades och därmed visades en vinklad bild upp för allmänheten i väst. Den är även intressant ur ett vetenskapligt perspektiv då detta kan ses som en analys över FN:s funktion i kritiska ögonblick i förhållande till andra, mer regionala, parter samt ett inlägg i den pågående debatten mellan dessa två motpoler i internationella relationer. Då denna uppsats ger sig in i en redan pågående diskussion är syftet snarare att exemplifiera och analysera densamma än att kritisera och ge förslag på andra möjliga aspekter. Det hade varit intressant att ifrågasätta

huruvida länders geografiska position över huvud taget är relevant för dess agerande, men det är i så fall en framtida forskning och således inte det jag ämnar göra med denna uppsats.

1.3 Problemformulering

Det finns, enligt mig, en skiljelinje mellan länder i, ur ett eurocentriskt perspektiv, öst och väst gällande interna diskussioner i allmänhet och konflikter i synnerhet. Med länder i väst menar jag kulturell och geografisk väst, såsom Europeiska länder, Nordamerika samt Oceanien, i detta fall Frankrike, Storbritannien och USA. Med öst menar jag de länder som både kulturellt och geografiskt ofta refereras till öst, östra Asien samt Ryssland, i detta fall Kina och Ryssland. Denna skiljelinje visar sig genom att länder i väst har en attityd där kommentarer om andra länders interna diskussioner ofta sker, samtidigt som länder i öst ser att varje lands suveränitet även gäller interna frågor. Detta har gjort att jag har följande hypotes som kommer att besvara i uppsatsen:

Länder i öst förespråkar fokus på suveränitet och icke intervention samtidigt som länder i väst förespråkar humanitär intervention i interna nationella konflikter.

Denna hypotes undersöks i exemplet Libyen. Anledningen till att just fallet Libyen valdes var då detta var ett fall där diskussionen mellan humanitär intervention kontra suveränitetsprincipen diskuterades samtidigt som det gällde en våldsam konflikt vilket gör att situationen ställdes på sin spets och där diskussionen inte enbart handlade om teori utan en våldsam praktik. Denna situation var även passande då detta skedde under en relativt kort tidsperiod vilket gör att det finns förhållandevis lite uttalanden men desto mer möjlighet att inta annan information, exempelvis faktiska ageranden samt reaktioner mot desamma.

Just denna hypotes framkom under en tidigare undersökning där de nu valda aktörerna och dess uttalanden kring situationen i Libyen ingick. Detta ledde till att jag såg en, enligt mig, tydlig skillnad mellan Frankrike, Storbritannien samt USA å ena sidan och Kina och Ryssland å andra sidan. Då jag såg detta som mer intressant övergav jag den tidigare undersökningen och började om med den nu formulerade hypotesen. Jag såg hur Frankrike, Storbritannien samt USA var en del av ”väst” och Kina och Ryssland del av ”öst” i diskussionen mellan humanitär intervention och suveränitet. Denna debatt har funnits i min tankebana ett tag och nu såg jag en möjlighet att använda den i ett existerande fall. Hypotesen är även ett resultat av Krasners distinktion mellan den starka kopplingen mellan suveränitet och suveränitetsprincipen som finns, speciellt i länder i ”öst” samt kopplingen mellan, vad som

senare skulle klassas som, humanitär intervention och en mer westfalisk suveränitet i ”väst”. Se kapitel 1.8.

AF och AU har tagits med då de påverkade händelseförloppet samtidigt som de inte var med på FN:s säkerhetsråds möten eller hade annat inflytande i debatten mellan de fem permanenta medlemmarna i säkerhetsrådets samtidigt som de påverkade debatten så pass mycket att genom att utelämna de från denna uppsats hade en väsentlig del av händelseförloppet inte varit med. Däremot klassificerar jag de inte som väst eller öst och därmed är de inte med i hypotesen.

Denna uppsats är ett inlägg i debatten mellan suveränitet kontra humanitär intervention under en pågående konflikt. Då kontexten är annorlunda från tidigare forskning, där fokus ofta legat på en teoretisk nivå och här på ett påtagligt fall, bidrar detta med en exemplifiering samt problematisering då även kringliggande orsaker kommer tas med i diskussionen. Denna uppsats kan även ses som kunskap till omvärldens reaktioner på situationen i Syrien vilket gör den intressant då frågan kring vad som hände i Libyen går att klarlägga men detsamma går inte att göra i Syrien då detta i skrivande stund är en pågående situation. Man kan även se hur denna uppsats förklarar de olika ställningstaganden som gjordes av de berörda parterna, därigenom kan man genom denna, på ett sätt förklarande, studie se varför de reaktioner som kom gjorde så. Detta gör att uppsatsen har en vetenskaplig samt samhällsrelevans.

Målet med uppsatsen är att se huruvida man kan se den geografiska placeringen av ett land som en anledning till dess agerande. Att just det geografiska placeringen skulle påverka har med historisk och kulturell koppling till länder omkring samt regionens utveckling snarare än naturgeografi såsom klimat eller jordarter.

1.4 Disposition

Detta första kapitel i uppsatsen hanterar upplägget samt grunden av uppsatsen. Det följande kapitlet behandlar den teoretiska referensram som är relevant samt som skall användas till analysen. Kapitel tre innehåller det händelseförlopp som ligger till grund för uppsatsens exemplifiering av hypotesen. Kapitel fyra hanterar de olika valda aktörerna och deras kopplingar till relevanta frågor i allmänhet och Libyensituationen i synnerhet för att förklara varför aktörerna agerade som de gjorde. Därefter behandlas systematiseringen av informationen från tredje kapitlet samt grunden för analysen som återfinns i uppsatsens sjätte

och avslutande kapitel. Efter analysen följer de möjliga framtida forskningarna som jag ser som relevanta efter att ha skrivit denna uppsats.

2. Metod

2.1 *Analysmetod*

För att pröva min hypotes har en kvalitativ analys av officiella ståndpunkter valts utifrån vilka en sammanställning har genomförts där en tydlig linje har vuxit fram och lett till ageranden. Då målet med uppsatsen är att se huruvida hypotesen kring kopplingarna mellan väst och humanitär intervention samt öst och suveränitet är det tydligt att en systematiserande analys genomförs med fokus på klassificerande undersökningar. Genom att analysera texter, uttalanden samt aktioner kommer det väsentliga ur texterna samt agerandena tas fram och därigenom klassificera de utvalda delarna. Hade en kritisk granskning genomförts skulle detta lett till en förändring av upplägget för att uppnå en valid uppsats. En systematiserande kritisk textanalys är passande då tanken med uppsatsen är att kontrollera en tes. Då denna tes består av två reaktioner på en händelse är systematisering lämpligt då dessa ageranden kan passas in i olika delar, i detta fall pro suveränitet kontra pro humanitär intervention.

Hädanefter kommer allt material hänvisas till som texter oavsett vilken typ av material det är.

Då ett flertal texter varit föremål för denna analys har detta medfört en förändring av den ursprungliga metoden kvalitativ textanalys. Hade enbart en text använts skulle en metod baserad helt på Esaiasson varit det bästa valet, däremot ligger denna metod som grund. Enligt Esaiasson finns de typer av systematiserande textanalyser; klargörande av tankestrukturen hos de aktörer som är relevanta i debatten, att logiskt ordna innehållet i texter samt att klassificera innehållet enligt tillämpliga grupperingar (Esaiasson, Giljam, Wägnerud, & Oscarsson, 2010 s. 210–212). Då denna uppsats analyseras med grund i den klassificerande textanalysen är de olika indelningarna som valts tydligt kopplat till hypotesen, huruvida texterna har en vinkling emot en offensiv eller defensiv hållning emot situationen och dess eventuella lösning. Dessa texter kommer att placeras i de olika rubrikerna beroende på vilken betoning de har emot den då sittande regimen.

För att kunna se ifall suveräniteten upprätthålls och därmed suveränitetsprincipen kan appliceras i detta fall kommer Krasners fyra suveränitetstyper användas i analysen av uppsatsen. Dessa suveränitetsbegrepp kommer ställas mot händelserna i situationen och därmed se huruvida suveräniteten bryts. Anledningen till detta är att ifall suveräniteten bryts genom ett FN-mandat och med ”öst-länders” medgivande visar detta på att hypotesen inte stämmer då dessa länder, enligt hypotesen, står vakt vid ett lands suveränitet. Ifall

suveräniteten inte bryts kan detta visa att hypotesen stämmer då dessa länder inte godkännt en kränkning av ett lands suveränitet samtidigt som väst-länderna fått till stånd en humanitär intervention utan att bryta mot landets suveränitet, att responsibility to protect därmed har använts.

I denna aktörscentrala uppsats där fokus ligger på vem som agerar på vissa sätt snarare än att i en idécentral dito arbetat med inriktning mot en övergripande diskursiv förklaring av situationen. Diskussionen kring idéerna är relevanta, men då det i en idécentral studie saknar relevans vem som säger vad, passar en aktörscentral studie bättre (Ibid. s. 218).

2.2 Datamaterial

För att få fram relevant material har jag fokuserat på data som visar på de olika ländernas samt organisationernas ståndpunkter samt agerande i den aktuella situationen. Detta skall senare användas i en systematisering för att därefter ställas mot hypotesen. Det material som använts har varit engelskspråkig på grund av begränsning inom mina språkkunskaper vilket samtidigt gör att vad som återspeglas i uppsatsen speglar en samling av ”västlig”, med detta menas Europeisk, Nordamerikansk samt Oceanisk, medias bevakning och infallsvinklar. I första hand har officiella uttalanden samt dokument behandlats, i de fall dessa inte varit tillräckligt eller saknats har tidningsartiklar samt reportage använts, då har dock enbart uttalanden och faktabaserade händelser använts från materialet, alla reflektioner kommer från mig själv. Officiella skriftliga dokument har varit första prioritet men i de fall dessa inte funnits eller varit nåbara har citat ur nyhetsartiklar varit nästa steg. **Det hade varit möjligt att ta del av engelskspråkig media från exempelvis Kina och Ryssland, men då dessa, enligt min mening, inte med säkerhet speglar all medias rapportering har jag valt att inte ha med dessa. Jag hade genom ett användande av dessa källor inte vetat huruvida denna information enbart fanns på denna sida eller ifall detta var fakta jag kunde hitta på andra nyhetssidor. All information som använts går att verifiera genom andra källor.** En annan metod som hade varit intressant att använda vore att enbart utgå ifrån stabsmötesprotokoll inom de olika nationernas regeringskanslier alternativt FN:s säkerhetsråds protokoll. Detta hade med största sannolikhet visat en djupare förklaring till ländernas agerande men hade även ökat omfattningen av uppsatsen vilket hade gjort den för omfattande för denna sorts uppsats.

För att få en klarhet i det aktuella fallet har en insamling av officiella dokument från de utvalda nationella styren, uttalanden som visar eventuell ståndpunkt samt journalistiska texter

där fokus varit på ageranden alternativt kontext till händelser. Materialet har varit baserat på statschefer, utrikesministrar samt andra högt uppsatta personer inom de olika ländernas ledningar, detta för att få fram en officiell ståndpunkt. Då tidsperioden för den belysta perioden är relativt kort har en mindre mängd officiella uttalanden skett, därmed har datainsamlingen varit knapphändig, en tydligare bild hade framkommit ifall ett större antal uttalanden alternativt dokument offentliggjorts.

Utgångspunkten i denna uppsats är suveränitetsbegreppet kontra humanitär intervention, det vill säga skärningspunkten vari responsibility to protect används i praktiken. Frågan kring humanitära interventioner och när de överträder suveräniteten i ett land och när detta är ett godkänt agerande. Ett antal huvudaktörer har valts för att begränsa uppsatsens vidd, dessa aktörer är de permanenta medlemmarna i FN:s säkerhetsråd, dels som suveräna länder och dels som aktören säkerhetsrådet, förutom detta har AU samt AU valts ut då dessa ses som viktiga aktörer i denna situation med just Libyen under denna period. Detta då de påverkat FN:s säkerhetsråd samt debatten kring agerandet mot Libyen, se kapitel 3 samt 4.2.

En viktig faktor i denna uppsats är uppdelningen mellan de geografiska termerna väst och öst samt de kulturella och politiska värderingar som innefattas i dem. Det vill säga att beteckningarna väst och öst enbart skall tolkas som rubriker vari det hänvisas till de olika uppdelningarna. Då detta är en uppsats inom internationella relationer och inte statsvetenskap kommer varken de politiska skiljelinjerna mellan länderna eller deras styrelseskick tas med i uppsatsen, detta dels för att det inte är en del av ämnet och dels för att fokus ligger på att utreda en hypotes och inte anledningen till densamma. Eftersom målet med uppsatsen är att undersöka grupperingarnas ageranden och kommer anledningen till dessa utföranden inte analyseras, exempelvis analyseras inte kopplingen mellan ländernas ageranden med deras tidigare koloniala historik eller deras politiska hemvist.

2.3 Datainsamling

För att få fram de uttalanden som sökts har jag i första hand valt att besöka de olika ländernas utrikesministeriers samt de valda organisationernas hemsidor för att därefter söka mig fram till deras relevanta officiella uttalanden under den bestämda tidsperioden. I de fall detta inte givit det resultat som önskats har internetsökmotorn Google använts, med sökord som varit relevanta som exempelvis "Russia Libya statement" och även ställt in sökinställningar så att texter från den aktuella tidsperioden kom fram. Detta har gjorts i de fall som officiella texter

sökts. För att hitta nyhetsrapportering har ovannämnda sökmotor använts med sökord som hänvisar till de berörda länderna, organisationerna samt händelserna som nämnts. De uttalanden som har använts är de som tillfört någon ny information. Således har inte flera uttalanden från samma person använts ifall de inte innehållit någon ny information eller några nya ställningstaganden. Detta har gjort att en mängd information har hittats, något som, enligt min uppfattning, inte hade uppnåtts ifall jag enbart hade använt en eller två nyhetskanaler som referens och sökt information på samma sätt som under de officiella uttalandena från länderna samt organisationerna.

En reflektion som framkommit under arbetets gång är att de officiella texter från länderna hade en så pass hög diplomatisk nivå vilket gjorde att jag fick ändra den föreställning jag hade innan informationen inhämtades till att även se bortom texterna och även hitta information i nyhetstexter med koppling till agerande likväl som de officiella texterna.

2.4 Avgränsningar

I denna uppsats har jag valt att studera de fem permanenta medlemmarna i säkerhetsrådet då dessa var de som genom sina positioner haft, enligt mig, störst inflytande på händelseförloppet samt utgången av situationen. Dessa är även relevanta för den djupare tanke bakom uppsatsen då dessa tillhör de två delar av världen som ligger till grund för hypotesen.

Utöver dessa nationalstater har jag även valt att inkludera FN som organisation, då den i vissa situationer agerade som omvärldens röst då alla medlemsstater i säkerhetsrådet varit överens.

AF och AU valdes då dessa haft stort inflytande över den, inte minst mediala, diskussionen över vad som bör göras samt hur det skall göras. Detta inte minst då Ryssland förespråkade att man bör lyssna på de regionala parterna samt då dessa var, enligt kommentarerna till resolution 1973 avgörande för införandet av resolutionen.

Då uppsatsens mål är ge en exemplifiering av suveränitetsdebatten snarare än att få ett totalt generaliserbart resultat ser jag inget problem i att välja dessa två aktörer i denna situation. Detta inte sagt att man bör välja ett visst antal aktörer utanför FN:s säkerhetsråd för att göra denna typ av undersökning utan snarare att jag har gjort detta då de i detta fall varit relevanta.

Förutom den tidigare nämnda språkproblematiken, se 1.4, har även valet av dessa aktörer påverkat utfallet av uppsatsen. Hade andra aktörer valts skulle ny information tillkomma men

den information som återfinns i de nu valda länderna hade varit densamma. Utfallet i min slutsats hade dock blivit densamma vilket är avgörande för uppsatsens validitet.

2.5 Tidigare forskning

Under en genomgång av tidigare forskning kan man se en tydlig skiljelinje mellan länder i öst och väst. Lauren Dunn, Peter Nyers och Richard Stubbs visar på detta i sin artikel *Western interventionism versus East Asian non-interference: competing 'global' norms in the Asian century*. De pekar på att, som framgår av rubriken, länder i "väst" har en mer positiv inställning för interventioner i nationella interna konflikter samtidigt som länder i "öst", främst Ostasien, har en motsatt hållning där de förespråkar landets suveränitet och förordar icke-interventioner (Dunn, Nyers, & Stubbs, 2010:296-297). Dunn et. al. förklarar att dessa två skilda ståndpunkter har kopplingar till regionernas historia, där öst har historia av kolonialisering och därmed värnar landets suveränitet samtidigt som väst enligt Dunn et. al. ser att en stats ledning enbart är legitim när den värnar landets befolkning och ifall makten skulle misslyckas med detta är suveräniteten ifrågasatt (Ibid:296-299). **Den koppling som finns till denna uppsats är snarare de olika ståndpunkterna än orsaken till densamma, det vill säga att fokus är att ifrågasätta huruvida denna uppdelning stämmer snarare än varför.** Stephen Krasner pekar i sin bok *Sovereignty – Organized Hypocrisy* tydligt på hur suveränitet har utvecklats i väst och han visar på att suveränitetsbegreppet inneburit olika saker inom olika områden. I öst har man en starkare övertygelse över suveränitet som i suveränitetsprincipen senare skulle utvecklas till samtidigt som man i väst har olika sorters suveränitet, något som behandlats i kommande kapitel. Krasner visar på en koppling mellan den westfaliska freden och något som senare skulle klassas som humanitär intervention (Krasner, 1999 s. 3-5). Denna uppsats delar grund med Enabuleles artikel *Humanitarian intervention and the territorial sovereignty: The dilemma of two strange bedfellows* där frågan om huruvida en intervention är möjlig kontra suveränitetsprincipen. Skillnaden mot denna uppsats är dock hans inriktning mot internationell rätt där denna uppsats fokuserar på geografiska skillnader och dess eventuella påverkan på i diskussionen. Enabulele riktar sin artikel mot lagstiftningen och därmed diskuterar vilken rätt ett land eller organisation har att intervensera utan tillåtelse från landet i fråga. Han diskuterar hur man kan hantera problematiken utan våld, där förebyggande aktioner ses som en lösning. Fokus bör ligga på att bland annat hålla illegala vapen borta från dessa platser. Förutom detta visar även Enabulele på hur fokus inte bör vara på när en intervention är godkännbart, oavsett ifall det kallas

responsibility to protect eller något annat, utan huruvida man kan få andra stater att se bortom sina egna intresseområden. I sin text övergår Enabulele från en diskussion mellan suveränitet och humanitär intervention till sin slutsats, att länder bör lämna sina egna vinstintressen och se på problematiken som helhet. Han tar upp mänskliga rättigheter som ett exempel i vilka länder dessa har en stark ställning till skillnad från andra. Enabulele visar här på problematiken med suveränitetsprincipen där omvärlden inte har några verktyg att använda för att se till att dessa rättigheter efterföljs. Detta är kärnan i diskussionen kring suveränitet kontra intervention. Han fortsätter genom att behandla huruvida de olika kan samexistera utan att förminska varandra. Det svar Enabulele kommer fram till är att humanitär intervention snarare är ett verktyg att användas för att uppnå politiska mål snarare än en del av lagstiftning såsom suveräniteten, vilket gör att i rådande tid triumferar suveränitetsprincipen över humanitär intervention, detta enligt internationell rätt (Enabulele, 2010). En annan del av diskussionen i denna uppsats kretsar kring den geografiska uppdelning väst/öst som även delar diskussionen humanitär intervention/suveränitet. I denna diskussion tillför Kim, Fidler och Ganguly en teori. De visar i sin artikel *Eastphalia Rising? – Asian influence and the fate of human security* på hur den maktförskjutning österut som de ser och hur den kan leda till framtida förstärkning av icke-interventionsprincip, där suveränitet är fokus. Denna ”Östfaliska” utveckling fokuserar inte enbart på militära situationer, men de politiska och ekonomiska förslagen tas inte upp i denna text på grund av ämnesbegränsningarna. Det som denna östfaliska övergång skulle leda till, enligt Kim, Fidler och Ganguly, ett säkerhetstänk där de nu väl använda verktyg av transnationella problemlösningar skulle minska i omfattning. Detta skulle leda till att diplomati genom diskussion och samtal skulle vara den rådande konflikthanteringsmetoden till skillnad från hot om intervention (Sung, Fidler, & Ganguly, 2009).

3. Teori

3.1 *Suveränitet*

Tanken kring ett lands suveränitet och makt över sig själv och det omkring sig har funnits länge. Hobbes nämner i Leviathan att en suverän makt förutsätter att alla makter är suveräna, suveränitet handlar om likvärdighet, annars finns ingen suveränitet (Hobbes, 1651 s. 125–126). Den sorts suveränitet kopplat till nationer och stater kom att gälla efter den westfaliska freden 1648 i och med grundandet av den nuvarande synen på nationalstaten och dess uppgift. Innebörden av nationalstatens suveränitet är att ledningen i ett land har rätt att bestämma om vad som sker inom sin nations gränser, att ingen makt, statlig eller överstatlig, har rätt att bestämma över en annan nation och dess beslut (Campbell, MacKinnon, & Stevens, 2010 s. 34). Denna så kallade suveränitetsprincipen var huvudregeln inom internationell rätt, fram till och med FN:s grundande. När FN blev den huvudsakliga internationella aktören uppstod diskussionen kring internationell rätt och mänskliga rättigheter. För att internationell rätt skall kunna fungera måste den kunna påverka nationell rätt och lagstiftning, ett exempel på detta är att det finns förbud mot tortyr på internationell plan och därmed förbud inom alla nationella lagstiftningar. Därmed har en inskränkning i den suveränitetsprincip som rått. Staterna är fortfarande suveräna aktörer, men påverkan utifrån det egna landet har ökat och rätten att bestämma över sitt eget land har minskat i och med dessa förändringar. Detta är även en del av FN stadgan och grunden för internationellt samarbete (United Nations u.d.). Suveränitet har en stark innebörd i de asiatiska länderna där man ser alla eventuella kränkningar av den egna suveräniteten som mycket allvarligt (Archaya, 2002) Enligt Krasner finns fyra olika typer av suveränitet, internationell legal suveränitet med ett erkännande av alla staters jämlikhet, westfalisk suveränitet med icke-intervention, inhemsk suveränitet där statsledningen har makten över vad som händer i staten samt interdependent suveränitet som behandlar rörelser av människor, kapital och transporter mellan staters gränser (Krasner, 1999 s. 3-4). Den sista suveräniteten, den interdependenta, kommer i denna uppsats enbart kopplas med ekonomiskt kapital och inte människor eller varor. Man kan, enligt Krasner, se hur olika länder har olika stark suveränitet, att alla inte åtnjuter westfalisk suveränitet utan där vissa länder har överträtt detta regelverk, både på fredligt och icke fredligt manér (Ibid. s. 8). Vad som händer när dessa fyra suveränitetstyper kränks nämner dock inte Krasner. **I uppsatsen kommer suveränitet utgå ifrån Krasners fyra begrepp då alla dessa är relevanta för situationen.** Dessa fyra sorters suveränitet kommer användas senare under systematiseringskapitlet.

Man kan se hur suveränitet diskuteras av Margaret K. Gnoinska där hon visar på den sino-sovietiska överenskommelsen om ömsesidighet angående territoriell suveränitet och icke interventionell princip. Hennes resonemang är att Kina och Ryssland har en stark koppling till den suveränitet som Krasner förklarar (Gnoinska, 2010:294).

3.2 Humanitär intervention

Humanitär intervention är ett begrepp som diskuterades i stort, framför allt efter folkmordet i Rwanda 1994. Diskussionen kring humanitära interventioner har dock pågått länge. Begreppet har ett antal innebörder där alla har den gemensamma nämnaren att utomstående aktörer gör en intervention, fredlig eller våldsam, för att skydda humanitära intressen. Den sorten som kommer behandlas i denna uppsats är interventioner med koppling till våld, där vapenmakt används. innebär att en eller flera aktörer, stater eller det internationella samfundet ingriper för att stoppa brott mot de mänskliga rättigheterna i en stat. Man har som stat dock enbart rätt att intervensera ifall den utpekade staten själv så önskar (Enabulele, 2010). Detta ger en problematik då man vid ett ingrepp överträder suveränitetsprincipen och därmed bryter mot ett av fundamenten i nationalstaternas funktion. De som företräder åsikten att humanitära interventioner är viktigare än suveränitetsprincipen då massflykt, förorening av områden samt andra konsekvenser av interna konflikter i ett land kan komma att påverka inte enbart landet i fråga påverkas utan att även andra länder berörs. Däremot kan man resonera åt andra hållet, när bör man agera och vart går gränsen (Collins, 2010 s. 362–368)? Även detta har diskuterats vari två skolor kommit fram till olika svar, där naturalisternas syn att ”den rätta anledningen” är skäl nog för ett agerande ser positivisterna att enbart ett godkännande av det internationella samfundet är skäl nog. Medans naturalisterna ser att det finns naturliga lagar som genom resonabelt tänkande kommer fram så ser positivisterna att man måste observera det nu gällande systemet och den praktik som råder och därefter producera en lag som är utgångspunkt i praktiken (Vincent, 1974 s. 20). Humanitära interventioner har ett historiskt motstånd i Asien.

Humanitär intervention är en del av en diskussion kring ”rättfärdiga krig” där man diskuterar kring huruvida krig kan vara moraliskt rätt. Denna teori återfinns i flertalet religioner samt politiska åskådningar (Karlsson, 2004 s. 123–124). Michael Walzer menar att för att en humanitär intervention skall vara försvarbar skall den möta ett ”dubbelt kriterium” (*two-in-one criteria*), dels skall det man gör vara rättvist men samtidigt barmhärtigt, det skall vara en regel samtidigt som en god gärning. Vidare menar Walzer att ifall dessa kriterier är uppfyllda

har en intervention av detta slag legitimitet, oavsett vilka länder som är inblandade. Därmed inte sagt att de beslut som en gång fattats alltid är korrekt, ifall kriterierna förändras under en pågående intervention bör frågan om intervention åter tas upp till diskussion.

Han menar även att en humanitär intervention inte skall behövas då länder med större rikedomar bör, och skall, dela med sig till de med mindre (Walzer, 2011).

3.3 *Responsibility to protect*

En förlängning av diskussionen kring humanitära interventioner är den praxis som kallas *Responsibility to protect*, ett dokument som numera även gäller som fortsättning där FN-stadgan inte räcker till. Detta dokument godkändes på World Summit 2005 och därmed av regeringscheferna till skillnad från FN:s generalförsamling. Innehållet kan sammanfattas med att i de fallen att ett lands styre är ansvarig för att skydda sin befolkning mot fysisk och psykisk våldsföring. Vid eventuella konflikter har det internationella samfundet skyldighet att försöka lösa situationen på alla tänkbara fredliga sätt och att därmed försöka skydda befolkningen mot humanitära brott. Ifall en fredlig lösning inte kan nås har säkerhetsrådet möjligheten att använda de metoder som finns lämpligt, däribland även våldsamma ingripanden. Konstruktionen av responsibility to protect är sådan att den, såsom resten av frågorna på säkerhetsrådets agenda, kräver en enighet av rösterna för att kunna genomföras, därmed räcker det med en veto-röst för att ett liggande förslag om responsibility to protect skall falla (Collins, 2010 s. 369–372). *Man kan se hur responsibility to protect har bäge de tidigare nämnda naturalistiska och positivistiska tankesätt inbyggt i sig. Detta då naturalismen ser att det finns en rätt väg att gå som kommer fram genom förnuft och diskussioner, samtidigt som positivsmen utgår från den rådande situationen och, trots att de framhäver statens suveränitet som en väldigt viktig grundpelare, att det finns situationer där det är rätt att bryta dessa. Man kan därigenom se hur responsibility to protect har sin teoretiska grund i naturalismen och praktik i positivismen (Vincent, 1974 s. 21-34). En eventuell problematik som kan ses med responsibility to protect som rådande praxis är hur de inhemska motståndarna reagerar på händelser (Collins, 2010 s. 369–372). Som Frédéric Mégret skriver i *Intervention, sovereignty and the Responsibility to protect: experiences from ICSS*, kan en väntan på hjälp från utomstående snarare leda till just väntan än att agera på eget bevåg. Det kan även, fortsätter Mégret, en radikaliserings från de utsatta där de förväntar sig att det internationella samfundet kommer agera, vilket gör att ett eventuellt övermod ingjuts i befolkningen. Då responsibility to protect inte är den övergripande och enda rådande praxis i*

dessa situationer är det inte möjligt att veta när eller ens om hjälp kommer. Han avslutar sin artikel med en önskan om en strategi, en plan som läggs upp för när interventioner är lämpligt i förhållande till andra sorters stöd till motståndsgupper i eventuella konflikter (Mérget, 2009).

4. Från uppror till resolution

För att kunna analysera vad som hände kommer jag arbeta utifrån en kronologisk ordning där jag börjar med de första protesterna den 15 februari och sluta med införandet av Resolution 1973 i FN:s säkerhetsråd den 17 mars 2011. Här följer därmed den kronologiska följd av de relevanta händelserna.

4.1 *Protesterna inleds*

Den 15 februari 2011 fängslades en människorättskämpa i Libyens näst största stad Benghazi, vilket ledde till att hundratals demonstranter protesterade framför polishuset. De attackerade byggnader, fordon samt blockerade gator. De möttes av vattenkanoner samt tårgas och gummikulor (Gardner, 2011a). Protesterna fortsatte in till dagen därpå där våldet trappades upp, polisbyggnader sattes i brand och de första dödsoffren skördades, sex personer dödades av polisen. En sedan tidigare inplanerad protest genomfördes den 17 februari och, med inspiration av Tunisien och Egypten, protesterna blev massiva och våldsamma (BBC Africa, 2011). Våldet eskalerade och rebellerna tog över större och större delar av det libyska territoriet som nu styrdes av rebellerna. Tre dagar senare, den 20 februari, framförde Khadaffis son Saif al-Islam ett budskap till nationen där han framförde att de som låg bakom attackerna var utländska makter, främst Israel, och att Libyen skiljde sig från sina grannar, att regimen inte skulle falla utan att de skulle kämpa till sista kulan har fallit (Black, 2011). Detta eldade på bilden av ett inbördeskrig med två sidor som var mer än kapabla att använda våld för att få sin vinst. Dagen efter påbörjades attacker från luften då flygplan och helikoptrar sköt med skarp ammunition emot befolkningen. Detta ledde till att två flygplan landade på Malta då de vägrat följa order och därmed deserterat från den libyska militären (Hooper & Black, 2011).

4.2 *Omvärlden reagerar*

Den 20 februari uttryckte den brittiske utrikesministern William Hague en stor oro för vad som komma skulle och han fördömde regimens sätt att besvara demokratikraven från demonstranterna när han sade i en intervju med nyhetsportalen Independent *"This is clearly unacceptable and horrifying. Governments must respond to the legitimate aspirations of their people, rather than resort to the use of force, and must respect the right to peaceful protest"* (Johnson & Measure, 2011). Den 21 februari hölls två möten angående den rådande situationen i Libyen. I de arabiska ländernas samarbetsorgan AF samt i FN:s säkerhetsråd. Innan dessa

möten var över hade Khadaffi hållit ett tal till nationen som visade hur man såg på rebellerna och vad man var beredd att göra. Han uppmanade sin befolkning att attackera de som var emot honom, att regimen skulle leta upp varje och döda varje upprorsmakare (Gardner, 2011a) . AF fördömde vad som hände och utslöt Libyen tills det att våldsamheterna upphör, utöver detta uppmanade de regimen att respektera demonstranternas rätt till yttrandefrihet (Jerusalem Post, 2011). Även FN:s säkerhetsråd fördömde våldet mot civila och uppmanade regimen att genast upphöra med detsamma. FN:s generalsekreterare Ban ki-Moon uttryckte sig på följande vis, *"I have seen very disturbing and shocking scenes, where Libyan authorities have been firing at demonstrators from warplanes and helicopters. This is unacceptable. This must stop immediately. This is a serious violation of international humanitarian law. There has been already bloodshed in Libya. This violence against demonstrators must immediately stop"* (Ki-moon, 2011). Samtidigt reagerade de permanenta medlemmarna i FN:s säkerhetsråd.

"President Sarkozy condemns the unacceptable use of force against Libyans, who are simply exercising their fundamental right to freedom of assembly and expression. [...] President Sarkozy calls for an immediate halt to the violence and for a political solution in order to respond to the Libyan people's aspiration to democracy and freedom" (France Diplomatie, 2011a) löd det franska uttalandet. *"Moscow is extremely concerned about all those developments, particularly the reported civilian losses. We are convinced that social problems cannot and should not be solved by means of force. In our view, under present conditions the authorities should not use violent and, even more importantly, military means to disperse demonstrations. The current confrontation in Libya needs to be settled by a political approach in order to avoid terrible national disintegration and further escalation of the crisis"* (Ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation, 2011) var Rysslands reaktion. Storbritanniens premiärminister David Cameron uttalade sig genom *"The whole world has been shocked in the last few days by the appalling violence which the authorities in Libya have unleashed on their own people. Violence is not the answer to people's legitimate aspirations. Using force cannot resolve grievances, only multiply and deepen them"* (Official Site of the Prime Minister's Office, 2011a) där han ställde sig på samma sida som sin franske kollega Sarkozy som såg regimen som de ansvariga för våldet och var starkt kritiska emot densamma. Den kinesiske utrikesministern kommenterade utvecklingen från ett annat perspektiv, *"Paying great attention to the developments in Libya, China hopes the country will soon restore social stability and normality and take concrete measures to protect Chinese*

personnel, institutions and property there” (Ministry of Foreign Affairs of the Peoples Republic of China, 2011b). De fokuserade mer på sin egen befolkning i Libyen och såg därefter att stabilitet var det viktigaste i landet. Huruvida Kina ställde sig på regimens eller rebellernas sida var inget man uttalade sig om. USA:s reaktioner kom ett par dagar senare. Dagen därpå hade AU ett möte gällande Libyen och även de reagerade starkt emot Libyens våldsanvändning emot demonstranter. De, liksom AF och FN:s säkerhetsråd, uppmanade regimen att genast upphöra med våldet emot sin egen befolkning. ”*[The African Union] Expresses deep concern with the situation in [Libya] and strongly condemns the indiscriminate and excessive use of force and lethal weapons against peaceful protestors*” (African Union, 2011).

I och med detta protokoll från AF:s möte den 22 februari visade de sin kritik emot våldsamheterna i landet. Samtidigt var de passiva i frågan om situationen i Libyen och uppmanade till fredliga lösningar samtidigt som man fördömde var som pågick. Tidigt efter att våldsamheter brutit ut beklagade sig AFs generalsekreterare Amr Moussa för vad som pågick och uppmanade till fredliga lösningar på problemet. Under tidens lopp ändrade sig AF och blev mer kritiska emot den sittande regimen samt att man såg möjligheter att införa något sorts flygförbudszon eller liknande. Något som påskyndade AFs kritik emot regimen var att landets sändebud i förbundet, Abdel Moneim al-Honi, lämnade sin post i protest och ställde sig på demonstranternas sida (Al Arabiya News, 2011) samtidigt som han var med på förbundets möten och gav sin kritiska röst i dessa sammanhang. Den 23 februari uttalande USA:s Presidens Barack Obama sin och sitt lands ståndpunkt ”*[W]e strongly condemn the use of violence in Libya. [...]The suffering and bloodshed is outrageous and it is unacceptable. So are threats and orders to shoot peaceful protesters and further punish the people of Libya. These actions violate international norms and every standard of common decency. This violence must stop. [...] [T]he United States will continue to stand up for freedom, stand up for justice, and stand up for the dignity of all people*” (The White House, 2011).

Härigenom kan vi se en skiljelinje mellan de permanenta medlemmarna i säkerhetsrådet. Där Frankrike, Storbritannien och USA fokuserade på att våldet skulle upphöra samtidigt som regimen pekades ut som de ansvariga ställde sig Kina och Ryssland på en annan ståndpunkt. Kinas målsättning var tidigt att få till stånd en återgång till en stabil situation till skillnad från Ryssland som redan tidigt klargjorde att fokus var att få en fredlig lösning där alla sidor i

konflikten stod som ansvariga för det våld som genomfördes. Efter detta uttalande höll USA en relativt låg profil i denna fråga i förhållande till sina NATO-allierade i FN:s säkerhetsråd, detta med anledning av att man bland annat var en krigstrött nation med tillbakadragande processer i Afghanistan och Irak, samtidigt som man inte ville sätta in marktrupper i ännu en känslig region av världen. Liksom Ryssland och Kina ansåg USA sig helst se att libyerna själva klarade av situationen (MacAskill, Beaumont, & Watt, 2011).

4.3 Förslag till aktion

Frankrike arbetade tidigt på ett förslag om flygförbudszon över libyskt territorium, den en av de främsta anledningarna var de rapporter om inhyrda legosoldater som flögs in tillsammans med vapen och ammunition, detta skulle enligt förslaget stoppas genom en flygförbudszon (Watt & Wintour, 2011). Därefter fortsatte våldet och rebellerna lyckades vinna mark emot regimen och den 26 februari började demonstranter ta kontroll över stora delar av huvudstaden Tripoli (Fadel & Sly, 2011). Samma dag röstade FN:s säkerhetsråd genom UNSCR 1970 där det beslutades att Muammar Khadaffi och hans fem närmsta familjemedlemmars tillgångar skulle frysas samt att de och ytterligare 10 skulle få ett reseförbud ur Libyen. Förutom detta instiftades ett vapenembargo emot Libyen för att regimen inte skulle kunna fortsätta sin krigsföring med ny arsenal. I resolutionen uppmanades återigen regimen att upphöra med våldet emot sin befolkning och respektera mänskliga och rättigheter samt internationell rätt (United Nations, 2011a). Ryssland var fortsatt emot en militär intervention och kritiska till de röster som höjdes emot liknande förslag. Dagen därpå grundades det nationella övergångsrådet, National Libyan Council. Detta för att kunna ge rebellerna en politisk röst och inte för att de skulle ta över som en interimregering (Al Jazeera, 2011).

Förslaget om införande av flygförbudszon kom snabbt och vissa försök på en resolution skrevs från fransk och brittisk sida, men då man inte ville lägga fram ett förslag som inte skulle bli genomröstat tog det ytterligare tre veckor innan förslaget lades fram och det röstades igenom. Britterna var mer försiktiga än sina franska kollegor, detta då man såg att USA inte ställde sig bakom förslaget när det lades fram 28 februari (MacAskill, Beaumont, & Watt, 2011). De reagerade dock snabbt och tydligt, man ville se en förändring i den libyska regimen agerande, våldet skulle minska och de demokratiska processer befolkningen krävde skulle tillmötesgå, annars hotade britterna med större sanktioner. Man uppmanade även regimen att avgå, detta var första gången ett avgångskrav uttalades offentligt (Official Site of

the Prime Minister's Office, 2011b). Den 2 mars 2011 informerade AFs ordförande Amr Moussa att de kan se ett införande av en flygförbudszon över libyskt territorium, med hjälp av AF, då de inte kunde bevittna vad som pågick utan att agera (League of Arab States, 2011). Förutom att verka för att få regimen att upphöra med sitt våld agerade Frankrike dagen därpå med ekonomisk och materiell hjälp till UNHCR samt Internationella organisationen för migration, IOM, International migration organization, samt bidragit med medicinsk hjälp till staden Benghazi (France Diplomatie, 2011b).

Den kinesiska hållningen emot den libyska situationen var passiv, de hade en återhållsam attityd emot vad som skedde och förespråkade en diplomatisk lösning av konflikten. De reaktioner som kom från Kina var snarare oro över kinesiska arbetare i Libyen än den inhemska befolkningen. På detta sätt skiljer sig inte denna situation till de tidigare i Tunisien samt Egypten vari Kina likväl var passiva (Voice of America, 2011). Målet med den kinesiska linjen var en fredlig och diplomatisk lösning på konflikten (Ministry of Foreign Affairs of the Peoples Republic of China, 2011b). Den 10 mars valde Frankrike att som första land i säkerhetsrådet erkänna det nationella övergångsrådet som den legitima makten i landet tidigt vilket visade att den sittande regimens förhandlingsposition med världen hade minskat (France Diplomatie, 2011c). Den franska hållningen emot Libyen var den mest offensiva, de var de som mest påtalade vikten av en flygförbudszon. Frankrike var även det land som gick i täten för en flygförbudszon (Watt & Wintour, 2011). Den 12 mars deklarerar AF att de uppmanar FN:s säkerhetsråd att införa en flygförbudszon och att de vill ha en inflytelserik roll i densamma. Förutom detta deklarerar de tydligt att de numera ser det nationella övergångsrådet som den enda legitima makten i landet (League of Arab States, 2011).

4.4 *Reaktion blir resolution*

Frankrike var det land som först yrkade på en flygförbudszon i Libyen, de fick med sig USA samt Storbritannien relativt snabbt men Ryssland och Kina höll en mer passiv ställning. De ansåg att man borde invänta uppmaningar och tecken från de mer regionala kontakterna, AF samt AU. Det var inte förrän AF:s möte den 12 mars som Rysslands utrikesminister Lavrov såg att ett införande av en flygförbudszon var en bra lösning, samtidigt såg Kina fortsatta problem med att intervensera i en suverän stats angelägenheter. Den 17 mars inför FN:s säkerhetsråd en flygförbudszon över Libyen (United Nations, 2011b). Som det beskrivs i pressreleasen i samband med Resolution 1973 är Kina och Ryssland fortfarande skeptiska till ett införande, därav deras nedlagda röst i beslutet. De ser hellre en fredlig lösning samt ser ett

flertal problem med införandet av en resolution där en gräns för interventionen saknas. Kina behåller sin mer kritiska ställning emot denna lösning men både Ryssland och Kina lade ned sin röst på grund av AF:s samt AU:s önskan, ”[China and Russia] had not blocked the action with a negative vote in consideration of the wishes of the Arab League and the African Union” (Ibid.).

5. Aktörernas koppling till Libyen

Förutom realpolitik och bedömningar utav den rådande situationen har även alla inblandade parter en koppling till Libyen. Dessa bör inte förminsкас och för att kunna göra en relevant bedömning bör även detta vara med i läsarens tankar när hen analyserar situationen

5.1 *FN:s säkerhetsråds permanenta medlemmar*

5.1.1 Frankrike

Som ovan nämnts var Frankrike tidigt ute och kritiserade våldet i Libyen och regimen våld emot befolkningen. Det har däremot ifrågasatts varför de reagerade snabbt och tydligt i detta fall till skillnad från våldsamheterna i Tunisien och Egypten. En tryckande omständighet kan ha att göra med den ställning Frankrike fått i och med kopplingen mellan regimen i Frankrike och den i Tunisien med den dåvarande ledaren Ben Ali (Crumley, 2011). Denna relation kritiserades starkt när den uppdagades och har ansett som en eventuell anledning till Frankrikes tydliga avståndstagande emot Libyens våldsamma situation. Det har även funnits rapporter kring eventuella avtal mellan Frankrike och Libyen vilket hade försvårat den franska ledningen betydligt, speciellt kring att den libyska regimen donerat upp emot 50 miljoner Euro till den franske presidenten Sarkozys valkampanj 2007 (Chrisafis, 2012), något som gör relationerna mellan Frankrike och Libyen ännu mer spända. Två möjliga scenarion kan ses utifrån dessa uppgifter. Ifall man velat förbättra Frankrikes rykte i regionen efter Tunisien-problematiken kan man se hur Frankrike i detta fall ställt sig tydligt på regimkritikernas sida och därmed stödja en eventuell framtida regim. Ifall man ser det som sant att den franska ledningen fått ekonomisk stöttning utav den libyska, borde man då inte visat sitt stöd liksom i situationen kring Tunisien? Ifall man ser till omvärldens opinion kring den arabiska våren kan en förenklad bild visa att regimerna vars befolkning protesterade borde lämna och att oppositionen, i den mån de fanns, skulle ta över och att nya val skulle ske. I det scenario skulle, ytterligare en, stöttning av en regim ses som konservativ och kritisk till den mest troliga utvecklingen. Därmed ställer man sig emot en regim, oavsett sin egentliga övertygelse, och arbetar för att störta densamma. Det har även ställts frågan huruvida en sittande regim som kunde berätta om hemliga affärer eller en avsatt, till och med dödad ledare, i detta fall Khadaffi, skulle vara mest skadlig för Frankrike (Bing, 2012).

5.1.2 Kina

Den kinesiska hållningen var som ovan nämnt restriktiv, frågan har ställts huruvida detta har kopplingar till den egna politiken inom landet. Den libyska situationen (CIA, 2012b) med diktatoriska inslag liknar den i Kina (CIA, 2012a), enpartistat, inga allmänna och demokratiskt öppna val, begränsad pressfrihet samt censur. Kina såg situationen i Libyen som en intern konflikt som borde lösas på en fredlig väg men utav libyska myndigheter, något som även Kina har sagt kring sina konflikter inom landets gränser. Kopplingar kan dras till våldsamheter i koppling till Tibet (BBC Asia, 2012), protesterna kring himmelska fridens torg 1989 (Kristof, 2009) samt protesterna i Xinjiang 2009 (BBC Asia-Pacific, 2009). Ifall Kina hade agerat på ett annat sätt i frågan kring Libyen hade det kunnat medföra framtida svårigheter ifall liknande protester eller demonstrationer hade skett i till exempel Kina, hur hade man då agerat? Här kan man se ett resultat av tidigare koppling mellan länder i Asien och suveränitet, vad som händer i ett land är landets egen angelägenhet.

5.1.3 Ryssland

Steget från Kinas utrikespolitik i denna fråga är inte långt ifrån Rysslands, där man här har en mer uttalad hållning utav att man bör lösa situationen på ett fredligt sätt men med hjälp av regionala parter. Likheterna stannar dock inte där. Ryssland är en parlamentarisk demokrati, men har fått kritik för att motarbeta demokratiska krafter genom bland annat valfusk samt korruption (Lally & Englund, 2011). Därtill kan man lägga att den ryska ledningen, som har starka band till den tidigare sovjetiska ledningen, har historiska kopplingar till Libyen, som var allierade med den socialistiska republiken Libyen. Även här kan två delar ses i frågan om Libyen. Dels hade Ryssland starka band till den libyska regimen vilket har gjort omvärlden ifrågasättande till huruvida Ryssland är kritiska emot vad som hände eller ifall det enbart var "ett spel för gallerierna" (Rogin, 2011). Dels har även Ryssland haft inomstatliga konflikter som kritiserats utav omvärlden, bland annat behandlingen av Tjetjener samt kriget emot Georgien som Ryssland såg på ett annat sätt än många länder i västvärlden.

5.1.4 Storbritannien

Som en del av länderna i "kriget mot terrorism", läs 5.1.5 om USA, hade Storbritannien ökat samarbetet med Libyen, detta dock inte i samma utsträckning som USA och dels hade den politiska ledningen bytts, inräknat de förändringar som det medför. Däremot kan man se att även Storbritannien varit med och "fört in Libyen i värmen", något som kan peka på att man

därmed kan anklagas för dubbelmoral då man knyter en regim närmare sig för att senare attackera den. Innan kriget mot terrorism hade relationerna mellan Storbritannien och Libyen gått upp och ned. Lågattenmärket var 1988 då flight 103 från Pan Am kraschade över den skotska staden Lockerbie, något som den libyska regimen anklagades för, och senare bad om ursäkt för, att ha varit ansvariga för (BBC UK, 2011). Efter att de utpekade ställts inför rätta förbättrades dock relationerna och efter 2004 hade Storbritannien och Libyen mycket goda relationer (Channel 4, 2010).

5.1.5 USA

USA har sedan länge fört "kriget mot terrorism" och med detta varit inblandade i många krig i denna region, speciellt i Irak och Afghanistan. Kriget mot terrorism har dock medfört fler faktorer än militärt våld, det har även inneburit att allianser har knutits med fokus på bekämpande av terrorister. I detta arbete har Libyen blivit en bundsförvant till USA och därmed välkomnades landet in i det internationella samfundet efter att ha varit åsidosatt sedan en tid tillbaka. Detta gör att USA har varit allierade med Libyen i ett decennium vilket försvårar en våldsamt process emot bundsförvanterna (Gienger, 2008). USA har dock varit i militär konflikt med Libyen, 1986 attackerade USA Libyens huvudstad Tripoli som ett svar på en attack i Västberlin samma år. I bombningarna mot Tripoli var Khadaffi ett utav målen, något som misslyckades. En reaktion från Libyen var, enligt spekulationer, attacken emot flight 103, se tidigare kapitel 4.1.4.

Förutom detta har även USA en historia av militär närvaro i andra länder ända sedan 1900-talets början och opinionen har visat ett minskande stöd för detta, speciellt efter Vietnamkriget samt krigen i Irak och Afghanistan (Malone, 2011). Detta medför att man kan se två anledningar till USA:s passivitet i reaktionerna emot händelserna i Libyen. Dels kopplingen till den regim som hjälpt USA i kriget mot terrorismen (Gienger, 2008) samt dels befolkningens krigsmotstånd (Malone, 2011).

5.2 *Regionala parter*

5.2.1 Afrikanska Unionen

AU hade en svår situation gällande Libyen. Då unionen är en stor gruppering fanns det många länders åsikter att ta hänsyn till. Å ena sidan såg bland annat Sydafrika att de borde ta starkt avstånd ifrån vad som hände samtidigt som å andra sidan var de flesta länderna tysta i kritiken

(Shinn, 2011). En annan intressant aspekt att ta med i beräkningarna är att upp emot 15 procent av AU:s budget 2010 kom från Libyen (NEPAD, 2011), vilket kan ställa till problem då man genom att kritisera och i slutändan kräva regimens avgång, en reduktion av den årliga inkomsten sker så pass drastiskt, att detta kan bidra till en passiv roll.

5.2.2 Arabförbundet

AF ställde sig tydligt på kritikernas sida i frågan om Libyen, detta på grund av ett antal orsaker. Dels hade man inte gjort tydliga ställningstaganden under upproren i Tunisien och Egypten (Mosaad, 2011) och ville därmed stärka sina positioner när ytterligare ett av sina medlemsländer utförde dåd emot sin befolkning. Dels hade många länder inom förbundet fått ett negativt rykte då man sänt militär trupp till exempelvis Bahrain för att kväsa upproren där (Jönsson, 2011). Något man kan fråga sig i detta ämne var varför man tog så pass stor ställning emot Libyens regim men för Bahrains, vissa hävdar att kopplingen mellan religion och ledning var avgörande. Detta då Libyen var ett relativt sekulärt land, dock med Islam som statsreligion, till skillnad från de andra länderna (CIA, 2012b). En annan aspekt att väga in i situationen är att AF:s generalsekreterare Amr Moussa samtidigt proklamerat att han ställer upp i det Egyptiska valet till president (Fahim, 2012), något som gett upphov till funderingar till ifall hans agerande även baserats på att få västvärlden samt det arabiska folket, speciellt det egyptiska, på sin sida och därmed arbeta för att han skall bli ny president i Egypten.

6. Systematisering

Under detta kapitel kommer de olika uttalanden samt ageranden systematiseras inom de två tidigare nämnda rubrikerna offensivt och defensivt. Detta för att senare kunna analysera informationen och tydligt peka på informationens validitet. Jag har placerat in de valda texterna i en kategori beroende på den ton som återfinns i dem. Då ord som ”peaceful protestors”, ”governments must respond to the legitimate aspirations of their people” och Libyans exercising fundamental right” visar på en kritik emot hanterandet av befolkningen ordnar jag in dessa i den offensiva rubriken. De texter som innehåller meningar som ”social problems should not be solved by means of force” samt ”current confrontations in Libya should be settled by a political approach” visar snarare på en mer restriktiv hållning och delas således in i den defensiva rubriken. Inom dessa två rubriker finns en uppdelning med koppling till suveränitet. **De uttalanden med kopplingar till ett förminskande av suveräniteten återfinns inom den offensiva delen och de som kopplas till värnande av densamma återfinns inom den defensiva delen.** Under de olika rubrikerna kommer jag ta upp de argument samt handlingar som jag ser en tydligast koppling. Ordningen på de olika texterna i uppdelningarna är placerade kronologiskt.

6.1 *Offensivt*

Den första offensiva reaktionen på händelserna var när den brittiske utrikesministern William Hague den 20 februari reagerade där han gav en generell linje att regimer i allmänhet måste lyssna till sin befolkning. FN:s generalsekreterare Ban ki-Moon uttalade sig efter FN mötet den 21 februari, där han, med hänvisning till internationell rätt, uppmanar den sittande regimen att upphöra med våldsamheterna. Därefter uttalade sig den Franska presidenten Nicolas Sarkozy uppmanade regimen att omedelbart upphöra med våldet samt att hitta en politisk lösning på problemen. Storbritanniens premiärminister James Cameron fortsatte var Hague lämnade vid, våld löser inget, det snarare fördjupar problemen. Detta sade han med koppling till den arabiska förändringen i allmänhet men är likväl tillämpbar här. Den AU uttalade sig kritiskt, om än lågmält, när man anmärkte på att regimen använde våld emot sin demonstrerande befolkning. AF var även de kritiska, de blev mer så när den Libyska representanten lämnade sin position på grund av kritik emot landets ledning men samtidigt satt kvar på sin post som oberoende, **här kan man se hur den internationella legala suveräniteten först bröts då Libyen uteslöts ur AF.** USA:s president Barack Obama kritiserade händelserna i Libyen och visade genom starka fördömanden och poängterade att landet skulle

fortsätta stå upp för frihet och rättvisa. Han visade även genom sin betoning att vad som pågick överträdde både skrivna och oskrivna regler. Genom USA:s fördömande hade alla permanenta medlemmar i säkerhetsrådet uttalat sig i frågan. De förslag på lösning från säkerhetsrådets sida kom från Frankrike med fokus på flygförbudszon samt vapenembargo vilket visar på en vilja från Franskt håll att genom offensiva handlingar få till eld upphör samt få en metod att behålla densamma fungerande.

När resolution 1970 röstades genom bröts den interdependenta suveräniteten då varor och ekonomiska tillgångar inte längre fritt kunde transporteras till och från Libyen. Samtidigt frystes de ekonomiska tillgångar som den libyska regimen hade.

David Cameron uppmanade den libyska ledningen att avgå och man hotade med att dels öka pressen genom ytterligare sanktioner samt att briterna hade påbörjat en förberedelse för ett eventuellt införande av en flygförbudszon, detta visar på att den westfaliska suveräniteten diskuterades indirekt då man hotade att begränsa Libyens territoriella makt och kränka dess luftrum.

De regionala parterna AF och AU gjorde klart att de kunde se ett införande utav en flygförbudszon då våldsamheterna inte avtagit utan snarare ökat, något som de inte kunde låta fortsätta utan reaktion.

Frankrike var det enda land av de permanenta medlemmarna i säkerhetsrådet att erkänna det nationella övergångsrådet som den legitima ledningen i Libyen, och därmed illegitimerar den av Khadaffistyrda ledningen. Genom detta erkännande överträds en tredje av Krasners suveräniteter, den inhemska, då den tidigare regimen, enligt Frankrike, förlorar rätten över makter kring vad som händer i landet. Detta initiativ följs av AF två dagar senare vilket gör att fler aktörer numera påpekar illegitimiteten av den rådande regimen. Man uppmanar samtidigt FN:s säkerhetsråd att införa en flygförbudszon där AF själva är delaktiga.

17 mars 2011 röstades resolution 1973 igenom i säkerhetsrådet där Frankrike, Storbritannien samt USA var ledande förespråkare. Delen med fokus på en flygförbudszon gav mandat till en styrka, ledd av NATO att implementera denna, därmed bröts den westfaliska suveräniteten, något som nämndes tidigare i detta avsnitt.

6.2 *Defensivt*

Rysslands reaktion på händelserna påbörjar uttalandena med defensiv karaktär. Texten uppmanar bägge sidor att lägga ned sina vapen och påbörja en dialog. I texten kritiseras visserligen den libyska ledningen för att använda våld, men med reservation till att detta enbart gäller i den då rådande situationen. Kinas reaktion fokuserade på de egna ledens konsekvenser, de kinesiska filialer som fanns i Libyen. Förutom det önskade man att våldsamheterna skulle upphöra och att landet åter skulle bli stabilt, utan att nämna på vilket sätt eller vilka som skulle leda landet i framtiden, **något som pekar på en position för en stark suveränitet där Krasners alla fyra suveräniteter innefattas**. Ryssland och Kina godkände resolution 1970, detta då den inte innebar någon inblandning i de fundamentala delarna av den nationella bestämmanderätten, **trots att denna bröt emot den interdependenta suveräniteten**. Man var fortsatt kritisk emot de förslag om eventuell flygförbudszon som diskuterades. Kina och Ryssland var fortfarande kritiska emot införandet av resolution 1973, detta visades dels i det faktum att de valde att lägga ned sina röster till skillnad från Frankrike, Storbritannien samt USA, däremot valde man inte att blockera denna resolution, vilket visar på att de önskade förändra situationen i Libyen.

7. Diskussion

I analysen kommer de olika parternas reaktioner analyseras utifrån fakta samt problematiseras med hjälp av de ovannämnda bakomliggande orsakerna.

7.1 *Analys av empiri*

Man kan genom det insamlade empiriska data se att under den tid protester pågick i Libyen och rebeller samt regim konfronterats med våld har omvärlden reagerat kraftigt på regimens reaktion och delvis fördömt händelserna. De permanenta medlemmarna i FN:s säkerhetsråd har alla uttryckt sitt missnöje över händelserna men har samtidigt haft svårt att tillsammans komma fram till en lösning. Den avgörande faktorn var när AF och AU tillsammans uppmanade säkerhetsrådet att införa en flygförbudszon. I och med detta förminskade eller kränkte AF samt AU den internationella legala suveräniteten då man inte såg att Libyen hade samma legala position som andra länder. Detta ledde till att de länder som arbetade för en annan lösning godkände det liggande förslaget och lade ned sina röster. Vad som hade hänt ifall dessa regionala organisationer inte hade påpekat vikten av införandet, ifall de ej varit överens eller ifall de länder som nu lade ned sina röster ej hade gjort så kan enbart spekuleras kring. Vad som dock kan sägas med säkerhet är att våldsamheterna och diskussionerna kring eventuella lösningar hade fortsatt.

Då de olika uttalanden som skett inte nämnde orden suveränitet eller humanitär intervention får man läsa in detta ”mellan raderna” vilket gör det hela svårare. Enligt min tolkning ser jag hur de tre väst-länderna har en offensiv retorik som uppfattas som hotfull samtidigt som man sällan benämner vad som händer ifall dessa hot realiseras. Min tolkning är att dessa länder diskuterar en humanitär intervention men att den skall realiseras genom en flygförbudszon. Jag tolkar även händelserna så att Kina höll sig passivt och önskade att situationen skulle lösas utan omvärldens inblandning. Liksom Kina försvarade Ryssland offentligt flertalet gånger Libyens suveränitet tills det att AF och AU uppmanade FN att agera genom en flygförbudszon. Man kan se hur Krasners alla fyra typer av suveränitet kränkts genom denna process, se nedan, samtidigt som man kan se att en humanitär intervention genomfördes då man utav humanitära skäl ingrep militärt, ett av de i kapitel 3.2 tidigare nämnda interventionsmedlen.

Förutom detta kan man se denna intervention på två sätt, dels att den bröt emot suveränitetsprincipen då FN agerade utan landets godkännande, men även att den inte bröt

mot densamma då vissa länder, bland de i denna uppsats nämnda enbart Frankrike och AF, erkänt det nationella övergångsrådet som den legitima makten i landet. Detta råd önskade internationell hjälp och fick detta. Då enbart Frankrike av de permanenta medlemmarna i FN:s säkerhetsråd erkänt denna förändring i landets styre ser jag inte det som internationellt erkänt och därmed inte den legitima makten och därmed inte som en inbjudan från landet i sig såsom beskrivet i kapitel 3.2.

Uppsatsens analys av händelseförloppet kopplat till responsibility to protect är att i detta fall där de fem permanenta medlemmarna i säkerhetsrådet alla insåg att våldsamheterna måste ta slut men en lösning inte kunde genomföras så uppstår en problematik kring utformandet. Den enda information som går att återfinna i dokumentet från World Summit 2005 är att efter alla fredliga lösningar har prövats och misslyckats skall det internationella samfundet gemensamt agera för att brott mot mänskligheten, folkmord, etnisk rensning samt krigsbrott skall förebyggas eller stoppas. Ifall man tolkar vad som pågick i Libyen som brott mot någon av de ovannämnda anledningarna har FN mandat att genom responsibility to protect skydda befolkningen. I de uttalanden som jag använt mig av har ingen benämning av dessa skett vilket gör att FN inte har mandat att genom responsibility to protect intervensera i Libyen, något som de inte heller hänvisar till att de har. Det som benämnts flertalet tillfällen är att det som skett varit brott mot internationell rätt, internationella normer och att det som pågått varit oacceptabelt, men ingen koppling till de uttalade användningsområdena inom responsibility to protect. Ifall man velat använda den praxis på ett legitimt sätt hade det krävts antingen en ändring i dokumentet från World Summit 2005 eller en annan retorik där det som hände klassats som brott mot mänskligheten, folkmord, etnisk rensning eller krigsbrott. Detta leder till svaret på problemformuleringen, för att responsibility to protect skall vara applicerbart i den form den är krävs ett förändrat språkbruk, en diskussion där dessa ord finns med. Detta är därmed steg ett, steg två är att länderna i FN:s säkerhetsråd kan enas kring vad som bör göras. Ifall detta inte kan ske, som i fallet Libyen fram till 17 mars 2011, kan inte denna praxis implementeras. Däremot ifall man ser responsibility to protect som en problematik i sig, en praxis utan användningsmöjlighet och önskar förändring ser jag två möjligheter. Ena möjligheten är att arbeta fram en förändring där ett annat språkbruk används, exempelvis internationell rätt eller humanitär lagstiftning. Den andra möjligheten som ses är att tillsätta en arbetsgrupp som arbetar med ett agerande enligt Responsibility to protect och som sedan presenterar detta inför säkerhetsrådet och som har möjlighet att antingen godkänna förslaget eller att de som ej godkänner kommer med motförslag. **En intressant aspekt som framkommit**

under arbetet är hur de naturalistiska och positivistiska skolbildningarna inom humanitär intervention samarbetat väl, där naturalismens tanke om att en förnufts diskussion leder fram till det bästa agerandet samtidigt som positivismens tanke om att man måste utgå från realpolitik och den rådande situationen för att nå konsensus. Att trots olika ståndpunkter inom situationen kring Libyen lyckades dessa fem permanenta medlemmar komma överens till den grad att ett förslag som de alla kunde stå bakom genomfördes. Hur Kina och Ryssland, trots sin skepsis över en militär inblandning gick med på en flygförbudszon och samtidigt att Frankrike, Storbritannien och USA dels positionerade sig tydligt och dels lade fram förslag som Kina och Ryssland kunde gå med på trots att de, i vissa fall, ville gå längre.

De fyra pelarna av suveränitet, den internationella lagliga, den interdependenta, den inhemska samt den westfaliska suveräniteten kränktes alla på något sätt i denna konflikt. Man kan se hur uteslutandet av Libyen ur AF 21 februari var en förminskning av Libyens internationella lagliga suveränitet, där staten inte är att räknas som en medlem av en internationell organisation (Krasner 1999:14), och därmed tog AF ett första steg i förminskandet av Libyens legitimitet som nationalstat. Man kan även se hur den interdependenta suveräniteten kränktes genom resolution 1970 då FN:s säkerhetsråd valde att frysa ekonomiska tillgångar av landets styre samt införde ett vapenembargo vilket gjorde att alla länder uppmanades att upphöra med vapenhandel med Libyen. Den 10 mars då Frankrike erkände det nationella övergångsrådet som legitim ledning för Libyen var ett slag emot den inhemska suveräniteten då man som yttre aktör påverkade en inhemsk politisk situation. Därmed kränktes den libyska inhemska suveräniteten (Ibid 1999:11–12). Denna kränkning av suveräniteten blev total när FN:s säkerhetsråd röstade genom resolution UNSCR 1973 och därmed gav legitimitet till den av NATO-ledda styrka att få våldet att upphöra. Detta medförde att den Westfaliska suveräniteten kränktes (Ibid: 1999:20). I och med detta kränktes Krasners fyra typer av suveränitet vilket ledde till händelserna efter resolution 1973, där ett inbördeskrig med yttre makters inblandning påbörjades. Något som kan ifrågasättas är hur stor skillnad det gjorde att dessa suveräniteter överträdde samt vad som händer med ett land utan suveränitet. En slutsats jag drar i och med de fyra sorternas suveränitetskränkning är att ett land utan en stark suveränitet gör att återopandet av suveränitetsprincipen minskar och därmed kan detta ha påverkat utfallet av denna situation. Detta är något för framtida forskning att besvara men har haft en otvetydig relevans i detta händelseförlopp.

7.2 *Diskussion av hypotes*

Då de permanenta medlemmarna i FN:s säkerhetsråd agerade enligt den tidigare förklarade tesen där länder i väst, Frankrike, Storbritannien och USA, uttalade sig samt agerade på sätt som tolkas för en humanitär intervention emot de händelser som pågick i Libyen. Samtidigt kunde man se hur länderna i öst, Kina och Ryssland, tydligare höll på suveräniteten och den egna statens bestämmanderätt över vad som pågår innanför landets gränser. Som även framkom i texten återfanns skillnader mellan länderna inom de olika grupperingarna. Eftersom länderna agerade olika, inte enbart beroende på sin geografiska position utan även på grund av den ständigt förändrande situationen och bytte ståndpunkt beroende på hur situationen utvecklade sig ser jag att man inte enbart kan ange geografisk position **och kulturella innebörden av denna placering** som den enda anledningen till dess agerande. Till skillnad från Dunn et. al. ser jag att denna fråga är mer problematisk än geografisk placering där man snarare kan se aktörernas koppling till situationen som en jämbördig faktor, liksom beskrivet i kapitel 5.

Man kan därmed se hur denna hypotes inte helt stämmer då USA hade en offensiv retorik men passiv i sitt faktiska agerande samtidigt som Ryssland hade en mer pragmatisk inställning då de lyssnade till de regionala parterna. Förutom en, enligt mig, öppen attityd emot vad AF samt AU sade hade även Ryssland en inställning mot våldet som fokuserade på att det skulle upphöra och att man därefter skulle lösa den politiska situationen under ordnade former, något som ingen av de andra länderna uttalade då Frankrike, Storbritannien samt USA såg hur regimen skulle bytas ut samtidigt som Kina inte uttalade sig om hur de önskade det framtida styret att se ut. Man kan genom hypotesen se att de ledande argumenten för intervenering var att regimen brukat våld mot sin befolkning och ignorerat deras rätt till yttrandefrihet samt demokratiska rätt att genom demokratiska val själva bestämma över styret i landet, **något som är kopplat till kapitel 3.2 om humanitär intervention**. Detta motsattes från Ryssland samt Kina där landets regim har rätt att bestämma över styret i sitt land utan intervenering från aktörer som inte kände till situationen, **som i sin tur kopplas till kapitel 3.2 om suveränitet**. Ryssland ändrade sin ståndpunkt då de fått indikationer från de regionala aktörerna att en intervention av något slag vore att föredra. Detta ändrade dock inte deras vilja till en fredlig lösning.

Som tidigare nämnt kan man även se att med kränkningarna av Krasners fyra typer av suveränitet kan man se att länderna i öst, Kina och Ryssland, inte stred för suveränitet till

slutet utan godkände UNSCR 1973 trots att den innebar dessa kränkningar. Detta visar på att dessa länder i detta fall inte höll på suveränitet längre än den månad som konflikten undersöktes i denna uppsats. Samtidigt kan man se att Frankrike var det land som tydligast förespråkade en militär humanitär intervention och genom sina ageranden bröt mot Krasners alla suveränitetsprinciper, dels genom sitt egna agerande och dels som en del av FN:s säkerhetsråd.

8. Slutsats

Genom denna uppsats och den ovanstående analys som gjorts av densamma har jag kommit fram till att denna fråga är mer komplex än att enbart se en gränsdragning mellan de **väst och humanitär intervention kontra öst och suveränitet**. Dessa delar är mycket relevanta och stämmer, enligt min undersökning, till stor del men är inte nog att befästa detta som sanning. Det är enbart en del av sanningen, vilket gör att problematiken består och detta blivit ytterligare ett inlägg in denna debatt. **Något som framkommit under uppsatsens framväxande är den komplexa diskussionen angående humanitär intervention och suveränitet. Detta ämne var djupare och mer tilltrasslat än jag trodde vid uppsatsens början, vilket gör att min förståelse för denna invecklade diskussion har ökat markant.**

Efter min analys kommer jag fram till att ländernas agerande beror på mycket mer än enbart kultur i koppling med geografisk placering, det handlar bland annat om realpolitik, regionala utvecklingar, politiska ståndpunkter och ekonomisk vinning. Detta gör att min förståelse för ländernas agerande ökat då jag kan förstå dessa fem utvalda länders resonemang i förhållande till **dess situation**. Då detta var en teoretisk diskussion kopplad till ett existerande fall fokuserade jag på den teoretiska debatten i praktiken snarare än tidigare inlägg, men då jag tagit med relevant bakomliggande fakta känner jag att min analys är väl relevant. **Huruvida denna uppsats hade fått samma resultat ifall fler fall hade tagits med är svårt att säga då detta fokuserade på ett fall. Det som kan sägas med säkerhet är att omfattningen hade ökat markant samtidigt som jag personligen tror att realpolitik hade blivit allt tydligare då förhandlingar mellan länderna med största sannolikhet hade framkommit genom uttalanden, protokoll och inte minst ageranden.**

9. Framtida forskning

Den problematik som tagits upp i denna uppsats är ständigt aktuell vilket gör att diskussionerna kring vilken väg att gå lär fortgå. Man kan se hur denna korta tid ledde till en förändring i ett lands politik, om än så enbart i detta fall. Det som kan ifrågasättas är huruvida agerandet i detta fall ledde till agerandet i andra situationer såsom den rådande situationen i Syrien som, i skrivande stund pågått i dryga 18 månader. Man kan därigenom se en koppling från agerandet i frågan om Libyen samt vilka konsekvenser detta har fått till framtiden i allmänhet och situationen i Syrien i synnerhet. En intressant framtida forskning vore att se ett förslag som tillgodoser de olika fundamentala delar i suveränitetsprincipen likväl som interventioner. Man kan även se en eventuell framtid i diskussionen kring de regionala parternas inverkan i nationella situationer. Detta då utfallet i denna situation var beroende av de regionala parternas uttalanden om vad de såg nödvändigt att göra. Utan AF och AU:s ställningstagande hade kanske inte Ryssland ändrat sin ståndpunkt och situationen har därmed sett radikalt annorlunda ut.

Utöver detta skulle ett relevant framtida forskningsprojekt arbeta med frågan vad som händer med en nationalstat som får sin suveränitet kränkt. När upphör en nationalstat att vara, vad kommer därefter och ifall det finns gränsfall och i så fall vart den gränsen går.

En intressant aspekt som inte analyseras närmare utan snarare framkommit efter uppsatsens färdigställande är att de länder som har en historia med kolonier, både som kolonialstater men även som kolonier, var de som ställde sig positiva till en intervention. I detta menas de tidigare kolonialmakterna Frankrike och Storbritannien men även de tidigare kolonialstaterna USA samt länderna i AF och AU. Däremot var de länder som inte har en sådan historia, Kina och Ryssland, emot en intervention. Huruvida detta är ett sammanträffande eller ett mönster överlåter jag åt andra att ta reda på.

10. Källhänvisning

- Abouzeid, R. (21 Januari 2011). *Bouazizi: The Man Who Set Himself and Tunisia on Fire*. Hämtat från Time Magazine World:
<http://www.time.com/time/magazine/article/0,9171,2044723,00.html> den 20 Juni 2012
- African Union, (23 Februari 2011). *Communique Of The 261st Meeting Of the Peace And Security Council*. Hämtat från African Union:
http://au.int/en/dp/ps/sites/default/files/2011_feb_23_psc_261stmeeting_libya_communique_en.pdf den 28 Juni 2012
- Al Arabiya News, (20 Februari 2011). *Benghazi residents say told Gaddafi's guard defeated*. Hämtat från Al Arabiya News:
<http://www.alarabiya.net/articles/2011/02/20/138375.html> den 20 Juni 2012
- Al Jazeera, (27 Februari 2011). *Libya opposition launches council*. Hämtat från Al Jazeera:
<http://www.aljazeera.com/news/africa/2011/02/2011227175955221853.html> den 28 Maj 2012
- Archaya, A. (2002). Redefining the dilemmas of humanitarian intervention. *Australian Journal of International Affairs* , 56 (3), 373-381.
- BBC Africa. (18 februari 2011). *Libya: Benghazi clashes deadly – witnesses*. Hämtat från BBC Africa: <http://www.bbc.co.uk/news/world-africa-12506787> den 23 Juni 2012
- BBC Asia. (14 Mars 2012) *Tibetans protest after monk sets himself on fire in China*. Hämtat från BBC Asia: <http://www.bbc.co.uk/news/world-asia-china-17374855> den 01 Juni 2012
- BBC Asia-Pacific. (4 September 2009). *'Five die' in China ethnic unrest*. Hämtat från BBC Asia-Pacific: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/asia-pacific/8238768.stm> den 01 Juni 2012
- BBC UK. (23 Februari 2011) *Colonel Gaddafi 'ordered Lockerbie bombing'*. Hämtat från BBC UK: <http://www.bbc.co.uk/news/uk-scotland-south-scotland-12552587> den 10 Oktober 2012
- Bing, I. J. (30 April 2012). *He doth protest in loud tones*. Hämtat från Ground Report:
<http://www.groundreport.com/Politics/hE-DOTH-PROTEST-IN-LOUD-TONES/2945782> den 05 Maj 2012
- Black, I. (20 Februari 2011). *Libya on brink as protests hit Tripoli*. Hämtat från The Guardian: <http://www.guardian.co.uk/world/2011/feb/20/libya-defiant-protesters-feared-dead> den 25 Juni 2012
- Campbell, P. J., MacKinnon, A., & Stevens, C. R. (2010). *Introduction to global studies*. Wiley-Blackwell.

- Channel 4 (2010). *Libya-UK relations: riddle of the sands*. Hämtat från Channel 4:
http://whoknowswho.channel4.com/stories/Libya-UK_relations:_riddle_of_the_sands den 06 Maj 2012
- Chrisafis, A. (29 April 2012) *Nicolas Sarkozy faces renewed claim Gaddafi agreed to fund 2007 campaign*. Hämtat från Guardian:
<http://www.guardian.co.uk/world/2012/apr/29/nicolas-sarkozy-rejects-gaddafi-claim>
 den 02 Juni 2012
- CIA. (2012a). *China*. Hämtat från CIA World Factbook:
<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ch.html> den 01 Juni 2012
- CIA. (2012b). *Libya*. Hämtat från CIA World Factbook:
<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ly.html> den 01 Juni 2012
- Collins, A. (2010). *Contemporary security studies*. Oxford University Press.
- Crumley, B. (12 Januari 2011). *Why France Is Staying Silent on Tunisia Turmoil*. Hämtat från Time World Magazine:
<http://www.time.com/time/world/article/0,8599,2042005,00.html> den 12 Oktober 2012
- Dunn, L., Nyers, P., & Stubbs, R. (2010). Western interventionism versus East Asian non-interference: competing 'global' norms in the Asian century. *Taylor & Francis* , 23 (3), ss. 295-312.
- Enabulele, A. O. (2010). Humanitarian Intervention and the territorial sovereignty: the dilemma of two strange bedfellows. *The International Journal of Human Rights* , 14 (3), 407-424.
- Esaiasson, P., Giljam, M., Wägerud, L., & Oscarsson, H. (2010). *Metodpraktikan - Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Norstedts Juridik.
- Fadel, L., & Sly, L. (26 Februari 2011). *Gaddafi forces fire on protesters in Tripoli; defiant leader urges thousands of supporters to take up arms*. Hämtat från Washington Post:
<http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2011/02/25/AR2011022507006.html> den 12 Oktober 2012
- Fahim, K. (12 Maj 2012). *Candidate in Egypt makes an Insider's Run for President*. Hämtat från New York Times: http://www.nytimes.com/2012/05/13/world/middleeast/in-egypt-amr-moussa-makes-an-insiders-run-for-president.html?pagewanted=all&_r=0
 den 02 Oktober 2012
- France Diplomatie. (2011a). *Libya - Communiqué issued by the Presidency of the Republic (February 21, 2011)*. Hämtat från France Diplomatie:

<http://www.diplomatie.gouv.fr/en/country-files/libya/events-7697/events-6776/article/president-sarkozy-calls-for> den 02 Oktober 2012

France Diplomatie. (2011b). *Humanitarian crisis in Libya - Summary of France's actions (March 3, 2011)*. Hämtat från France Diplomatie: <http://www.diplomatie.gouv.fr/en/country-files/libya/article/humanitarian-crisis-in-libya> den 20 Juni 2012

France Diplomatie. (2011c). *Libya - National Transitional Council (March 10, 2011)*. Hämtat från France Diplomatie: <http://www.diplomatie.gouv.fr/en/country-files/libya/article/libya-national-transitional> den 05 Juni 2012

Gardner, F. (2011a). *Libya protests: Second city Benghazi hit by violence*. Hämtat från BBC News Africa: <http://www.bbc.co.uk/news/world-africa-12477275> den 24 Juni 2012

Gardner, F. (2011b). *Libya protests: Defiant Gaddafi refuses to quit*. Hämtat från BBC News Middle East: <http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-12544624> den 20 Maj 2012

Gienger, V. (04 September 2008). *Rice to Welcome Qaddafi to War on Terror as Ties Grow (Update 1)*. Hämtat från Bloomberg NEWS: <http://www.bloomberg.com/apps/news?pid=newsarchive&sid=aAuYbnLj.bUM&refer=africa> den 02 Oktober 2012

Gnoinska, M. K. (2010). *Poland and the Cold War in East and Southeast Asia*. Ann Arbur: George Washington University.

Hobbes, T. (1651). *Leviathan*. London: Andrews Crooke.

Hooper, J., & Black, I. (21 Februari 2011). *Libya defectors: Pilots told to bomb protesters flee to Malta*. Hämtat från The Guardian: <http://www.guardian.co.uk/world/2011/feb/21/libya-pilots-flee-to-malta> den 26 Juni 2012

Jerusalem Post. (22 Februari 2011). *"Clinton: We hold Libyan gov't responsible for violence."*. Hämtat från Jerusalem Post: <http://www.jpost.com/SpecialSection/Article.aspx?id=209433> den 01 Juni 2012

Johnson, A., & Measure, S. (20 Februari 2011). *Gaddafi: What now for Libya's dictator, and where does Britain stand?* Hämtat från Independent: <http://www.independent.co.uk/news/world/africa/gaddafi-what-now-for-libyarsquot-dictator-and-where-does-britain-stand-2220131.html> den 20 Juni 2012

Jönsson, O. (17 Februari 2011). *Polis i brutal attack mot demonstranter*. Hämtat från Svenska Dagbladet: http://www.svd.se/nyheter/utrikes/polis-i-brutal-attack-mot-demonstranter_5949829.svd den 02 Oktober 2012

- Karlsson, S. (2004). *Freds- och konfliktkunskap*. Studentlitteratur.
- Ki-moon, B. (21 Februari 2011). *Opening remarks to the press on Libya*. Hämtat från UN News Centre:
http://www.un.org/apps/news/infocus/sgspeeches/search_full.asp?statID=1074 den 02 Juni 2012
- Krasner, S. D. (1999). *Sovereignty – Organized Hypocrisy*. Princeton University Press.
- Kristof, N. D. (22 Maj 2009). *Tianamen square*. Hämtat från New York Times:
<http://topics.nytimes.com/topics/news/international/countriesandterritories/china/tianamen-square/index.html> den 02 Juni 2012
- Lally, K., & Englund, W. (19 Augusti 2011). *Russia, once almost a democracy*. Hämtat från Washington Post: <http://www.washingtonpost.com/world/russia-once-almost-a-democracy/> den 02 Juni 2012
- League of Arab States. (12 Mars 2011). *The outcome of the Council of the League of Arab States meeting at the Ministerial level in its extraordinary session On The implications of the current events in Libya and the Arab position*. Hämtat från League of Arab States:
[http://responsibilitytoprotect.org/Arab%20League%20Ministerial%20level%20statement%2012%20march%202011%20-%20english\(1\).pdf](http://responsibilitytoprotect.org/Arab%20League%20Ministerial%20level%20statement%2012%20march%202011%20-%20english(1).pdf) den 01 Juni 2012
- MacAskill, E., Beaumont, P., & Watt, N. (2 Mars 2011). *Cameron retreats from Libya no-fly plan after US shows caution*. Hämtat från The Guardian:
<http://www.guardian.co.uk/politics/2011/mar/02/cameron-retreats-no-fly-plan-libya> den 01 Juni 2012
- Malone, J. (21 Juni 2011). *Polls Show Americans Weary of Afghan Conflict*. Hämtat från Voice of America: <http://www.voanews.com/content/polls-show-americans-weary-of-afghan-conflict-124359024/141159.html> den 02 Oktober 2012
- Mérget, F. (2009). Intervention, sovereignty and the responsibility to protect: experiences from ICISS. *Security Dialogue* , 40 (6), 575-579.
- Ministry of Foreign Affairs of the Peoples Republic of China. (2011a). *Foreign Ministry Spokesperson Ma Zhaoxu's Regular Press Conference on February 22, 2011*. Hämtat från Ministry of Foreign Affairs of the Peoples Republic of China:
<http://www.fmprc.gov.cn/eng/xwfw/s2510/2511/t801810.htm> den 2 Juni 2012
- Ministry of Foreign Affairs of the Peoples Republic of China. (2011b). *Foreign Ministry Spokesperson Jiang Yu's Remarks on Issues Related to Situation in Libya*. Hämtat från Ministry of Foreign Affairs of the Peoples Republic of China:
<http://www.fmprc.gov.cn/eng/xwfw/s2510/2535/t806252.htm> den 05 Juni 2012

- Ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation. (25 Februari 2011). *Developments in Libya*. Hämtat från Ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation: http://www.mid.ru/bdcomp/brp_4.nsf/e78a48070f128a7b43256999005bcbb3/0ce9347493ab84a2c32578410052b992!OpenDocument den 20 06 2012
- Mosaad, M. (17 Januari 2011). *Arabs should consider lesson of Tunisia, says Moussa*. Hämtat från Egypt Independent: <http://www.egyptindependent.com/news/arabs-should-consider-lesson-tunisia-says-moussa> den 01 Oktober 2012
- NEPAD. (2011). *Zuma calls on African funds for development...* Hämtat från New Partnership for Africa's Development: <http://www.nepad.org/nepad/news/2350/zuma-calls-african-funds-development> den 01 Oktober 2012
- Official Site of the Prime Minister's Office. (2011a). *Prime Ministers speech to the National Assembly Kuwait*. Hämtat från Official site of the prime minister's office: <http://www.number10.gov.uk/news/prime-minister%E2%80%99s-speech-to-the-national-assembly-kuwait/> den 1 Juni 2012
- Official Site of the Prime Minister's Office. (2011b). *Prime Minister's statement on Libya*. Hämtat från Official Site of the Prime Minister's Office: <http://www.number10.gov.uk/news/prime-ministers-statement-on-libya/> den 1 Juni 2012
- Rogin, J. (17 Mars 2011). *Rubio: America looks weak on Libya -- and Russia and China are enjoying it*. Hämtat från Foreign Policy: http://thecable.foreignpolicy.com/posts/2011/03/17/rubio_america_looks_weak_on_libya_and_russia_and_china_are_enjoying_it den 02 Juni 2012
- Shinn, D. H. (01 Mars 2011). *African government reaction to events in Libya*. Hämtat från Official blog of Amb. David H. Shinn: <http://davidshinn.blogspot.se/2011/03/african-government-reaction-to-events.html> den 15 Juni 2012
- Sung, K., Fidler, W., & Ganguly, D. P. (2009). Eastphalia Rising? – Asian influence and the fate of human security. *World Policy Journal* , Summer, 53-64.
- The White House. (23 Februari 2011). *Remarks by the President on Libya*. Hämtat från The White House: <http://www.whitehouse.gov/the-press-office/2011/02/23/remarks-president-libya> den 25 Maj 2012
- United Nations. (u.d.). *Chapter 1, Purposes and principles*. Hämtat från United Nations: <http://www.un.org/en/documents/charter/chapter1.shtml> den 25 Juni 2012
- United Nations. (2011a). SC/10180, AFR/2120. *UNSCR 1970* . United Nations.
- United Nations. (2011b). SC/10200. *UNSCR 1973* . United Nations.
- Walzer, M. (2011). On humanitarianism. *Foreign Affairs Journal* , 90 (4), 69-80.

Watt, N., & Wintour, P. (23 Februari 2011). *Libya no-fly zone call by France fails to get David Cameron's backing*. Hämtat från The Guardian: <http://www.guardian.co.uk/world/2011/feb/23/libya-nofly-zone-david-cameron> den 01 Juni 2012

Vincent, R. J. (1974). *Nonintervention and the International Order*. Princeton Univeristy Press.

Voice of America. (21 Februari 2011). *China 'Concerned' About Libyan Unrest*. Hämtat från Voice of America: <http://www.voanews.com/content/china-concerned-over-libyan-unrest-116646109/135403.html> den 20 Juni 2012